



Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 117/2025**

Het Hof vernietigt gedeeltelijk de hervorming van het aanslagstelsel van de juridische constructies (de zogenaamde « kaaimantaks »)

Verscheidende beroepen tot vernietiging werden ingesteld tegen de hervorming van de kaaimantaks. Met die taks belast men inkomsten uit vermogens die via « juridische constructies » kunstmatig worden afgescheiden van het vermogen van een Belgische belastingplichtige.

Het Hof aanvaardt verschillende bezwaren van de verzoekende partijen. Zo oordeelt het Hof dat de maatregel waarbij entiteiten die een wezenlijke economische activiteit uitoefenen, niet zijn onderworpen aan de taks (« substance »-uitsluiting), niet mag worden beperkt tot de economische activiteit die bestaat in het aanbieden van goederen of diensten op een bepaalde markt. Het Hof is daarenboven van oordeel dat de regel die een collectieve beleggingsinstelling (ICB) waarvan meer dan 50 % van de rechten wordt aangehouden door één persoon of meerdere met elkaar verbonden personen, beschouwt als een juridische constructie, onevenredig is. Volgens het Hof moet de belastingplichtige het bewijs kunnen leveren dat de ICB niet op een louter fiscaal motief berust.

Het Hof verwierpt grotendeels de kritiek van de verzoekende partijen die is gericht tegen de exitheffingen, die de belastingplichtige met name verschuldigd is indien hij naar het buitenland verhuist. Ten slotte verwierpt het Hof de kritiek tegen de toepassing van de kaaimanregeling op de juridische constructies die onrechtstreeks, via normaal belaste vennootschappen, worden aangehouden door een Belgische belastingplichtige.

1. Context van de zaak

Bij een programmawet van 22 december 2023 heeft de wetgever het aanslagstelsel van de juridische constructies hervormd dat in het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (WIB 1992) is opgenomen (ook wel « **kaaimantaks** » genoemd). Dat stelsel bestaat erin dat, in het kader van de personenbelasting en van de rechtspersonenbelasting, **de inkomsten uit vermogens die via « juridische constructies » kunstmatig worden afgescheiden van het vermogen van een Belgische belastingplichtige, worden belast. De door de juridische constructie ontvangen inkomsten kunnen transparant worden belast ten aanzien van de « oprichter »** van die juridische constructie, alsof hij ze rechtstreeks had verkregen. Bovendien worden de bedragen die door een juridische constructie worden uitgekeerd, aangemerkt als dividenden en zijn zij dus belastbaar. Ten slotte wordt de oprichter belast op de niet-uitgekeerde winst van de juridische constructie, met name **wanneer de belastingplichtige** naar het buitenland **vertrekt** of de juridische constructie wordt overgedragen naar een ander land dan België.

Twee privépersonen en de vzw « Liga van belastingplichtigen » vorderen de vernietiging van de hervorming van de kaaimantaks.

2. Onderzoek door het Hof

2.1. De « substance »-uitsluiting (B.6-B.14)

Om de verenigbaarheid van de kaaimanregeling met het Europese recht te waarborgen, heeft de wetgever erin voorzien dat **er niet transparant wordt belast wanneer de juridische constructie een wezenlijke economische activiteit uitoefent**, die niet het beheer van het privévermogen van de oprichter van de juridische constructie tot doel mag hebben. Bovendien moet de economische activiteit overeenstemmen met het aanbieden van goederen of diensten op een bepaalde markt. Een verzoekende partij bekritiseert die « **substance** »-uitsluiting ten aanzien van het gelijkheidsbeginsel en het Europese recht.

Volgens het Hof kan de kaaimanregeling de vrijheid van vestiging en het vrij verkeer van kapitaal (artikelen 49 en 63 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie) belemmeren. Een dergelijke belemmering is slechts toelaatbaar wanneer de betrokken regeling is gericht op volstrekt kunstmatige constructies die bedoeld zijn om de belasting die normaal in een bepaalde Staat verschuldigd is, te ontwijken. Het Hof is van oordeel dat **het niet toelaatbaar is om het begrip « economische activiteit » te beperken tot het door de betrokken juridische constructie op een bepaalde markt aanbieden van goederen of diensten**. Het feit dat de juridische constructie louter activa beheert, volstaat op zich niet om aan te tonen dat er sprake is van een volstrekt kunstmatige constructie. Het Hof **vernietigt** dus artikel 5, § 3, eerste lid, c), van het WIB 1992 dat in die beperking voorziet. Daarentegen **vloeit de niet-toepassing van de « substance »-uitsluiting op de activiteiten die het beheer van het privévermogen van de oprichter tot doel hebben, voort uit het begrip « economische activiteit » zelf**. Het Hof verworpt de kritiek dus op dat punt.

2.2. De exitheffingen (B.15-B.52)

De verzoekende partijen werpen vervolgens verschillende grieven op tegen **de exitheffing, die met name verschuldigd is bij een overdracht van de juridische constructie naar een andere Staat dan België of indien de woonplaats van de belastingplichtige wordt verplaatst naar het buitenland**. In die situaties wordt de niet-uitgekeerde winst van de juridische constructie geacht te zijn toegekend aan de oprichter, die dan ook op die fictieve inkomsten wordt belast.

Het Hof is van oordeel dat **de exitheffing** de vrijheid van vestiging en het vrij verkeer van kapitaal kan belemmeren, maar dat zij **verantwoord is**. Allereerst **geldt zij slechts voor kunstmatige structuren** die geen verband houden met de economische realiteit en **waarvan de inkomsten bijgevolg in beginsel onder de heffingsbevoegdheid van België vallen**. Zij is bovendien verantwoord door de doelstellingen die erin bestaan belastingfraude en -ontwijking te voorkomen, en een evenwichtige verdeling van de heffingsbevoegdheid tussen de lidstaten te waarborgen. Wat de overdracht van de activa of van de juridische constructie naar een andere Staat betreft, kan de wetgever redelijkerwijs het gebruik van complexe structuren, die tot doel hebben de administratie te verhinderen om de belasting te heffen, ontmoedigen. Hij kan de belastingplichtigen ook aanmoedigen om juridische constructies die kunstmatig van hun oprichter zijn afgescheiden, weer naar België te brengen. Ten slotte is het feit dat de exitheffing betrekking heeft op reserves die zijn opgebouwd vóór de invoering van de kaaimantaks, niet in strijd met het beginsel van de niet-retroactiviteit van de wetten. Het Hof houdt rekening met het feit dat **de niet-uitgekeerde inkomsten van de juridische constructie die al eerder ten**

aanzien van de oprichter transparant werden belast, worden vrijgesteld (waarbij wordt gepreciseerd dat de oudst verkregen inkomsten worden geacht eerst te zijn uitgekeerd).

Het Hof **vernietigt** evenwel artikel 18, eerste lid, 3^o, van het WIB 1992, **in zoverre het tot gevolg heeft dat niet-uitgekeerde winst van een juridische constructie die door die constructie is gemaakt terwijl de oprichter van die juridische constructie zich niet in België bevond, belastbaar wordt**, aangezien dergelijke inkomsten niet onder de Belgische fiscale bevoegdheid ressorteren.

Het Hof verwerpt verschillende andere grieven tegen de exitheffingen.

2.3. De tussenconstructies (B.53-B.63)

Een verzoekende partij bekritiseert het feit dat **de kaaimanregeling ook van toepassing is op juridische constructies die onrechtstreeks worden aangehouden door een Belgische belastingplichtige, via zogenaamde tussenconstructies, die mogelijk zelf geen juridische constructies zijn** maar regelmatig belaste vennootschappen.

Het Hof **verwerpt** die kritiek. **Rekening houdend met de doelstelling die erin bestaat zwevende vermogens die kunstmatig worden afgescheiden van hun begunstigden, ook wanneer er een keten van structuren is, te belasten, is het pertinent dat de kaaimanregeling van toepassing is op de juridische constructies die rechtstreeks of onrechtstreeks door de belastingplichtigen worden aangehouden, ongeacht of die tussenconstructies zelf al dan niet juridische constructies zijn.** Het Hof merkt op dat de oprichter zich, indien hij al eerder transparant werd belast op de betrokken inkomsten, op een **vrijstelling** zal kunnen beroepen indien hij die inkomsten ontvangt. Bovendien **bestaat er voor de belastingplichtige geen recht dat het tussenschuiven van één of meer in voorkomend geval regelmatig belaste vennootschappen op fiscaal vlak neutraal is.** Gelet op de hierboven vermelde doelstelling doet het bovendien niet ter zake of de belastingplichtigen een regelmatig belaste vennootschap al dan niet wetens en willens hebben tussengeschoven.

2.4. De samenhang tussen de CFC-regels en de kaaimanregeling (B.64-B.68)

Wanneer een persoon via een regelmatig belaste vennootschap onrechtstreeks een juridische constructie aanhoudt en **de inkomsten van de juridische constructie met toepassing van de zogenaamde CFC-regels** (regels over « *controlled foreign corporations* ») **aan de regelmatig belaste vennootschap worden aangerekend, kan die persoon enkel van de kaaimantaks worden vrijgesteld wanneer de regelmatig belaste vennootschap een Belgische vennootschap is.** Een verzoekende partij voert aan dat die beperking discriminerend is ten aanzien van de oprichters van een juridische constructie waarvan de inkomsten, met toepassing van buitenlandse CFC-regels, aan een buitenlandse tussenvennootschap werden aangerekend, die zich niet op die vrijstelling kunnen beroepen.

Het Hof is van oordeel dat **de beperking van die vrijstelling niet redelijk verantwoord is.** Ongeacht of de tussenconstructie een Belgische vennootschap is dan wel in een andere lidstaat is gevestigd, worden de inkomsten van de juridische constructie immers daadwerkelijk belast, zodat het niet langer gaat om een onbelast zwevend vermogen zoals bedoeld in de kaaimanregeling. Het Hof **vernietigt** dus artikel 5, § 3, eerste lid, c), van het WIB 1992, in zoverre het voor de oprichter van een juridische constructie niet in de mogelijkheid voorziet om aan te tonen dat de inkomsten van de juridische constructie ten aanzien van een niet-binnenlandse vennootschap worden belast met toepassing van CFC-regels die analoog zijn aan de Belgische regels, en om dus te worden vrijgesteld van de kaaimantaks.

2.5. De « fonds dédiés » (B.87-B.97)

De collectieve beleggingsinstellingen (ICB's) worden niet geacht een juridische constructie of tussenconstructie te zijn die aan de kaaimantaks is onderworpen. De ICB's waarvan de rechten worden aangehouden door één persoon of door meerdere met elkaar verbonden personen, genieten die uitsluiting evenwel niet, aangezien het gaat om een abnormaal gebruik van de figuur van de ICB (er wordt gesproken over « fonds dédiés »). Om de praktijk te doorkruisen waarbij aan een stroman een minieme deelneming wordt gegeven in een ICB die in werkelijkheid een « fonds dédié » is om aan de kaaimantaks te ontsnappen, heeft de wetgever erin voorzien dat **de ICB's waarvan de rechten voor meer dan 50 % door één persoon of door meerdere met elkaar verbonden personen worden aangehouden, voortaan niet meer van de kaaimantaks worden uitgesloten**. Een verzoekende partij bekritiseert die maatregel.

Het Hof is van oordeel dat **het vaststellen van een maximaal deelnemingspercentage** om niet aan de kaaimantaks te worden onderworpen, **pertinent is**. **Het is echter onevenredig om dat percentage vast te stellen op 50 %**. Niet elke ICB waarvan de rechten voor meer dan 50 % door dezelfde persoon of met elkaar verbonden personen worden aangehouden, maakt immers noodzakelijk misbruik uit. Het Hof **vernietigt** dus artikel 2, § 1, 13^o/1, tweede lid, van het WIB 1992, in zoverre het de belastingplichtige niet toelaat het bewijs te leveren dat het feit dat derden voor minder dan 50 % in een ICB deelnemen, niet op een louter fiscaal motief berust, en dat de betrokken ICB bijgevolg geen juridische constructie of tussenconstructie is.

2.6. Andere bezwaren

Voor het overige **verwerpt** het Hof de kritiek die is gericht tegen :

- het weerlegbare wettelijke **vermoeden** dat de persoon die in een centraal register van uiteindelijke begunstigten (**UBO-register**) als de uiteindelijke begunstigde van een juridische constructie is vermeld, de oprichter van die juridische constructie is, en de **aangifteverplichtingen** ten laste van de oprichter (B.69-B.80);
- **de onmogelijkheid voor de oprichter van een juridische constructie om de vrijstelling van de meerwaarden op aandelen te genieten** die onder het normale beheer van een privévermogen vallen bij de uitkering van die meerwaarden (B.81-B.86);
- de regeling die van toepassing is op de uitkering van dividenden door een vroegere juridische constructie (B.98-B.103).

3. Besluit

Het Hof vernietigt de bepalingen vermeld in de punten 2.1, 2.2, 2.4 en 2.5 in de aangegeven mate en verwerpt de beroepen voor het overige.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21 | [Thomas Leys](#) | 02/500.12.60

Volg het Hof via [LinkedIn](#)



Meer weten over de werking van het Grondwettelijk Hof?
Het Hof nodigt u uit voor zijn opendeurdag op 25 oktober 2025.

Meer info op const-court.be

U kan dezelfde dag ook langsgaan bij het Hof van Cassatie, de Raad van State en het Rekenhof.